

Eru upplýsingalögin að virka?

Ráðstefna um mörk trúnaðar og
upplýsingagjafar

28. sept. 2012

Páll Þórhallsson skrifstofustjóri

Hvernig metum við árangur lagasetningar?

- Markmið með lagasetningu 1996
- Almenningsur eigi þess kost að fylgjast með því sem stjórnvöld aðhafast
- Aukið réttaröryggi
- Draga úr tortryggni almennings í garð stjórnvalda
- Lög voru á sínum tíma hugsuð sem hófsamur 1. áfangi

Framfarir með upplýsingalögum 1996

- Réttur almennings til aðgangs að gögnum í fórum stjórnslu ríkis og sveitarfélaga
- Skammur frestur til að svara erindum
- Sjálfstæð úrskurðarnefnd

Takmarkanir sem innbyggðar eru í lögin

- Ná einungis til stjórnarsýslunnar en ekki Alþingis og dómstóla
- Viss svið stjórnarsýslunnar undanþegin: starfsemi sýslumanna og rannsókn og saksókn í opinberum málum
- Fyrirtæki í opinberri eigu undanskilin
- Ekki aðgangur að rafrænum gagnagrunnum

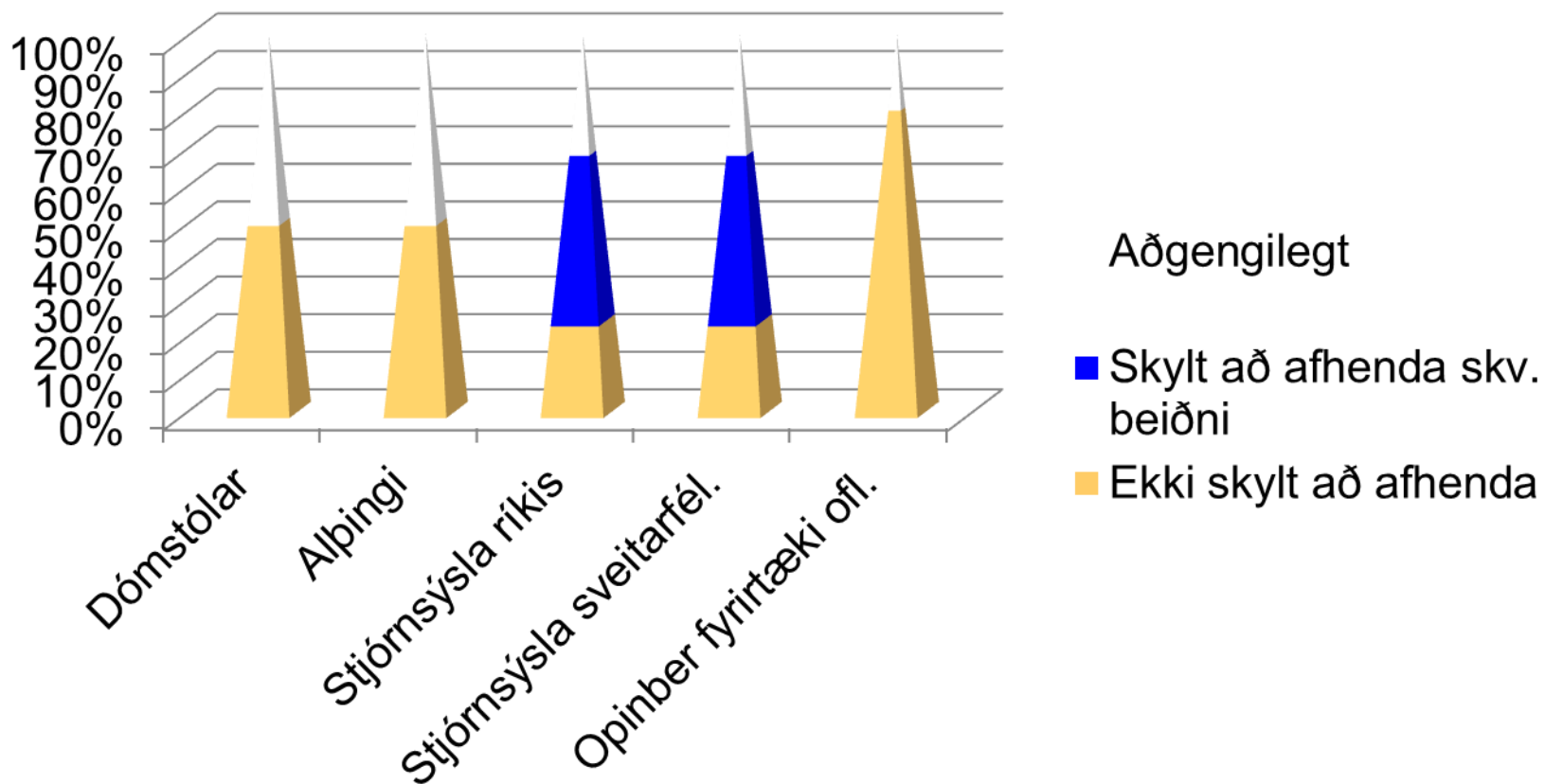

Takmarkanir innbyggðar í lögin

- Tilgreiningarreglan – tengsl við mál
- Eingöngu réttur til aðgangs að fyrirliggjandi gögnum
- Fjöldi undantekninga vegna einka- og almenningshagsmuna
- Vinnuskjöl undanþegin að meginstefnu til
- Gögn ríkisstjórnar undanþegin að meginstefnu til

Gögn í fórum hins opinbera

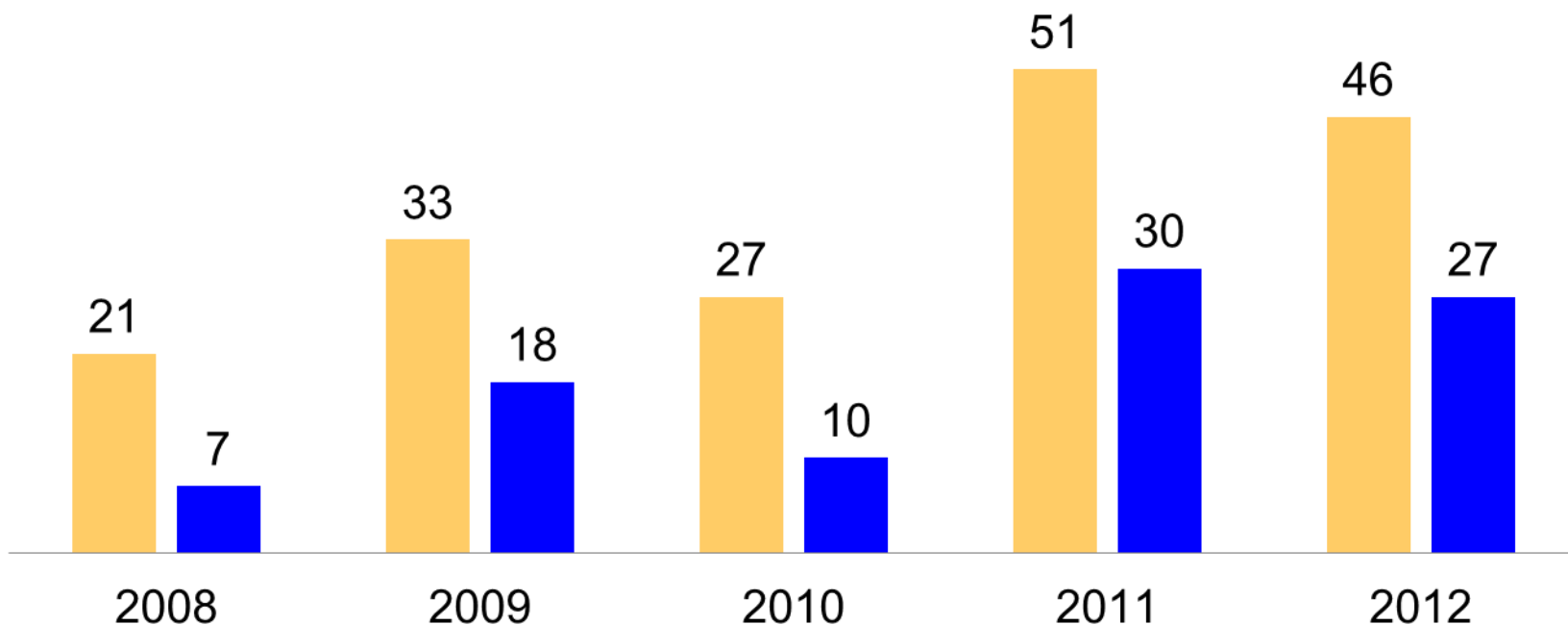

Hvernig hefur framkvæmdin verið?

Úrskurðarnefnd um upplýsingamál

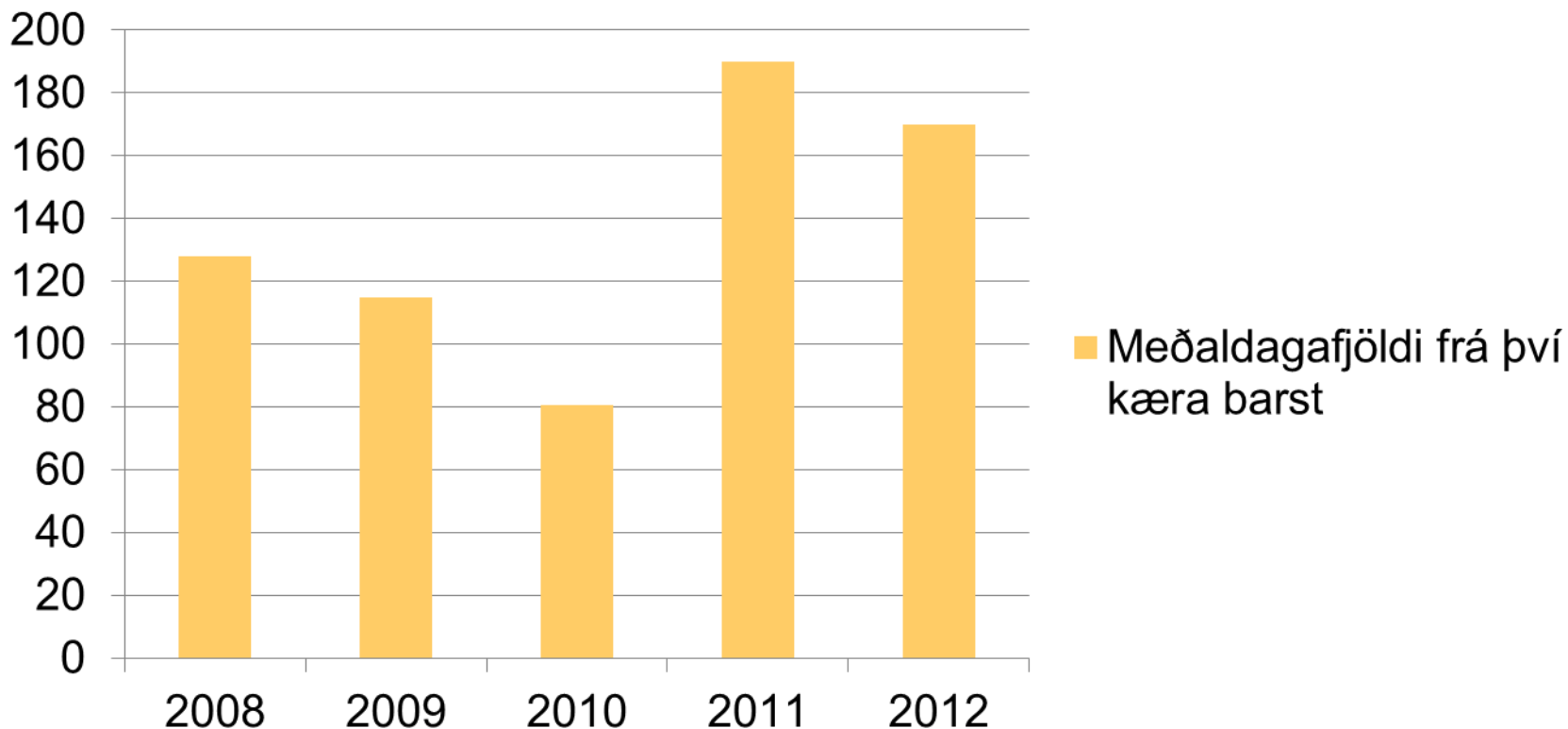
■ Mála fjöldi ■ Aðgangur veittur

Hvernig hefur framkvæmdin verið?

Meðaldagafjöldi frá því kæra barst

Hvernig hefur framkvæmdin verið?

- Enn tilhneiging hjá stjórnvöldum að synja um aðgang þótt lagaskylda sé til staðar
- Engin ótvíræð stefna um að veita aðgang umfram skyldu
- Tekur of langan tíma að afgreiða beiðni hjá stjórnvaldi og úrskurðarnefnd – átak verið gert hjá nefndinni

Leiðarljós við endurskoðun upplýsingalaga

- Hvernig má rýmka aðgengi almennings að upplýsingum í fórum stjórnvalda?
- Víkka út gildissvið upplýsingalaganna, t.d. þannig að þau nái til einkaaðila, þ.e. hlutafélaga og sameignarfélaga, sem alfarið eru í eigu hins opinbera.
- Taka mið af löggjöf í nágrannalöndum og sáttmála Evrópuráðsins um aðgang að opinberum upplýsingum.
- Leita eftir viðhorfum almennings og blaðamanna

Meginefni frumvarps

- Gildissvið víkkað – nái til lögaðila í opinberri eigu (m.v. 51% eignarhlut), ekki afturvirk
- Tilgreiningarreglan, nóg að tilgreina málefni eða tiltekin gögn án tengingar við mál/málefni
- Aukinn aðgangur (d. meroffentlighed), skylda til að taka afstöðu
- Vinnuskjöl, skilgreining endurspegli vinnulag
- Stjórnvöld vinni markvisst að því að birta málaskrár og gögn á vefsíðum og móti upplýsingastefnu

Meginefni frumvarps II

- Gildissvið víkkað – nái til einkaaðila sem veita opinbera þjónustu, d. læknastofur
- Styttri frestur uns takmarkanir falla niður (8 ár varðandi ríkisstjórnargögn og vinnugögn) annars 30 ár að meginstefnu

Önnur atriði

- Frumvarp stjórnlagaráðs
- Siðareglur ráðherra og starfsfólks stjórnarsýslunnar
- Frumvarp væntanlegt um þagnarskyldu opinberra starfsmanna

Birting málaskrár og gagna á vef stjórnvalda

- Hönnun kerfis sem birtir lista yfir mál og gögn
- Á að gera ráð fyrir að kerfið geymi einnig gögnin sjálf?
- Endurskoða þarf vinnuferla og verklag
- Hvernig má innleiða skipulega fyrir ríki og sveitarfélög?
- Er skynsamlegt að t.d. ráðuneytin ríði á vaðið?
- Er skynsamlegt að undanþiggja tilt. málaflokka?

Dæmi: Offentlig elektronisk postjournal

Søkeresultat

[Endre søkekriteriene](#) [Nytt søk](#)

Søk på:
'island' i alle virksomheter
Viser 1 - 10 av 119 treff.

« Forrige | Side: [1](#) [2](#) [3](#) [4](#) [5](#) [6](#) [7](#) [8](#) [9](#) [10](#) | Neste »

Resultatet er sortert på relevans. Klikk på kolonneoverskrifter for å sortere resultater.

Sakstittel	Dokumenttittel	Saksnr.	Dok.nr.	Virksomhet	Dok. dato	Avsender/mottaker	Unntaksgr. dok	Arkivkode	Bestill
Forespørsel om foredragsholder til konferanse om organisert kriminalitet på Island	Forespørsel om foredragsholder til konferanse om organisert kriminalitet på Island	2011/02301	1	POD	03.09.2011	FRA: Iceland's Atlantic Treaty Association (ATA)			☐
Gudbjörg Gunnarsdóttir - Godkjenning av utenlandsk utdanning som styrer/pedagogisk leder barnehage - Island	Ber om ny oversendelse av vedtak - Gudbjörg Gunnarsdóttir	2011/2044	6	Udir	18.09.2011	FRA: Gudbjörg Gunnarsdóttir TIL: Utdanningsdirektoratet			☐
3YHG 720-STX NORWAY	ISLAND CENTURION 3YHG	2011/19204	4	Sdir	21.09.2011	TIL:			☐

Lokaorð